

בס"ד. ש"פ ויקהל-פקודי, פ' פרה, מבה"ח ניסן, ה'תשכ"א

(הנחה בלתי מוגה)

וידבר הוי' אל משה גו' זאת חוקת התורה אשר צוה הוי' לאמר גו' ויקחו אליך פרה וגו'¹, וידוע הדיוק בזה², מהו אומרו ב"פ הוי' (כפי שמדייק בלקר"ת³). ועוד צריך להבין מ"ש במדרש פרשת בא⁴, יהי לבני תמים בחוקיך⁵, זה חוקת הפסח וחוקת פרה אדומה, למה, ששניהם דומין זל"ז, בזה נאמר⁶ זאת חוקת הפסח, ובזה נאמר זאת חוקת התורה, ואי אתה יודע איזה חוקה גדולה מזו, משל לב' מטרונות דומות שהיו מהלכות שתיהן כאחת נראות שוות, מי גדולה מזו, אותה שחברתה מלוה אותה עד ביתה והולכת אחרי', כך בפסח נאמר בו חוקה, ובפרה נאמר בה חוקה, ומי גדולה, הפרה, שאוכלי פסח צריכין לה, שנאמר⁷ ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת. וצריך להבין מהו ענין ששתיהן גדולות, ואעפ"כ חוקת התורה גדולה יותר, לפי שאוכלי הפסח צריכים לה.

(ב) **ויובן** זה בהקדם מ"ש (בפרשה זו⁸) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, ואינו מובן⁹, שהרי יום השבת אסור בכל המלאכות, ולא רק בהבערת האש, ולמה הזהיר בהבערת האש יותר מכל המלאכות. ומבאר השל"ה במסכת שבת¹⁰ (נוסף על הטעמים המבוארים בגמרא¹¹), דהנה, כללות הבריאה נתהווה בבחינת כלל ביום ראשון, שביום הראשון היתה התהוות השמים והארץ וכל צבאם¹² בדרך כלל, והיינו לפי שהמאמר יהי אור¹³ שהי' ביום ראשון, נכללו בו כל המאמרות [והרי כן הוא גם בענין הספירות, שספירת החכמה כוללת את כל

(1) חוקת יט, א"ב.

(2) ראה גם רד"ה זה דש"פ ויק"פ פ' פרה תרכ"ט (סה"מ תרכ"ט ע' צג ואילך), ודש"פ תשא, פ' פרה תרל"א (סה"מ תרל"א ח"א ע' רח ואילך).

(3) חוקת נו, א.

(4) פ"ט, ב.

(5) תהלים קיט, פ. וראה פירוש מהרז"ו לשמו"ר שם.

(6) בא יב, מג.

(7) חוקת יט, יז.

(8) ויקהל לה, ג.

(9) בכל הבא לקמן — ראה ד"ה לא תבערו אש תרל"א (סה"מ תרל"א שם ע' רכ). וש"נ. וראה גם ד"ה כי תשא תשכ"ב (סה"מ תשכ"ב ע' קסה ואילך).

(10) קלו, ב. וראה גם של"ה חלק תושב"כ פ' שמיני שמ, ב.

(11) שבת ע, א. יבמות ו, ב. סנהדרין לה, ב.

(12) פרש"י בראשית א, יד.

(13) בראשית א, ג.

הספירות]. ובשבת שצריכה להיות השביתה מכל ל"ט המלאכות, שהו"ע ההתהוות שע"י י' המאמרות, הנה עיקר וכללות השביתה הוא ממלאכת הבערת אש, שהיא דוגמת יהי אור, כללות המאמרות, ועל כן אמרה תורה לא תבערו אש, והוא כאילו הי' אומר לא תעשה מלאכה (סתם), כי בריאת אור האש כולל כל מעשה בראשית.

ג) **ולהביין** זה בעומק יותר, וגם להביין הענין בעבודת האדם, הנה כתיב¹⁴ כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא, דבחי' הוי' אלקיך, ובפרטיות יותר, בחי' אלקיך, כחך וחיותך, שהו"ע ההמשכה והירידה, נמשל לאש, שיסוד האש חלוק מכל היסודות בכך שבטבעו הוא עולה למעלה, ומצד עצמו אינו שייך לבחי' המטה, וזהו כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא, דכשם שהאש עולה למעלה והוא נבדל מבחי' המטה, עד"ז גם למעלה, שהרי לא זהו עיקר האלקות מה שהעולמות נתהוים ממנו¹⁵, שהאלקות נבדל לגמרי מכללות ענין העולמות, ובחי' האלקות שמהוה העולמות, שבפרטיות הו"ע העשרה מאמרות, נקראת בזהר¹⁶ בשם מילין הדיוטא בערך שלמעלה, שזהו לפי שעצם האלקות נבדל לגמרי מענין העולמות.

וזהו גם מ"ש¹⁷ כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, דכללות העולמות נחלקים לתלת עלמין, בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ובכדי שיומשך האלקות בתלת עלמין, הרי זה ע"י שנקרא בשמי גו', היינו, שצריך לקרוא ולהמשיך אותו בעולמות, לפי שמצד עצמו הוא כטבע האש שעולה למעלה. והנה, כשם שההמשכה היא בתלת עלמין, כמו"כ גם בענין ההמשכה עצמה יש ג' ענינים. וכמו"כ גם בישראל שבשבילים הו"ע ההתהוות, כמ"ש¹⁸ בראשית בשביל ישראל שנקראים ראשית¹⁹, שגם בכחות הנשמה יש ג' כחות, מחשבה דיבור ומעשה, שהם דוגמת בראתיו יצרתיו ועשיתיו. דהנה, המחשבה היא התהוות חדשה, שהרי למעלה ממחשבה אין אותיות נראים ונגלים, וא"כ הרי זה דוגמת הבריאה שהו"ע התהוות יש מאין, וכמ"ש הרמב"ן²⁰ שיש מאין נקרא בשם

14) ואתחנן ד, כד. לקו"ת אחרי כה, ג
 15) תו"א מג"א צט, ב. לקו"ת שה"ש ח,
 16) ח"ג קמט, ב.
 17) ישע"י מז, ג.
 18) בראשית א, א.
 19) פרש"י ורמב"ן עה"פ. מדרש אגדה
 (הוצאת באבער — לבוב, תרנ"ב) בראשית
 שם. וראה תנחומא (הוצאת באבער) בראשית
 ג. ב"ד פ"א, ד. ויק"ר פל"ו, ד.
 20) עה"ת בראשית א, א.

בריאה. ודיבור הו"ע גילוי ההעלם, שמגלה את העלם מחשבתו, אם מה שחושב עכשיו, או מה שחשב מכבר (כי גם כאשר לא בדעת ידבר²¹, בלי מחשבה כלל, הרי בהכרח שחשב מקודם לזה, כדאיתא בתניא²²), והוא דוגמת היצירה, שענינה גילוי ההעלם דבריאה, וכמ"ש²³ יוצר אור ובורא חושך, שהבריאה נקראת חושך לפי שהוא העלם, והיצירה נקראת אור לפי שענינה הוא גילוי, שזהו ג"כ לשון צורה. וכח המעשה הוא כח נפרד כו', ודוגמתו הוא עולם העשי' שרובו רע והרשעים גוברים בו, כדאיתא בתניא²⁴ בשם הע"ח²⁵. והנה, שלשה כחות אלו שבנשמה, צריך להשתמש בהם לעבודת הוי' בתומ"צ, שאז הם נעשים פתילה לאור האלקי שנמשל לאש, והיינו, שע"י התומ"צ ממשיכים וקוראים אותו להיות נמשך בבחינת בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. והנה, גם בעבודה דתומ"צ ישנם ג' קוים אלו, כמאמר²⁶ על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח, שעבודה הו"ע הקרבנות²⁷, ועכשיו תפלות כנגד תמידין תקנום²⁸, וכמרוז²⁹ ע"פ³⁰ ולעבדו בכל לבבכם, איזו היא עבודה שבלב זו תפלה, שהעבודה צריכה להיות ברעותא דלבא, בכוונה ומחשבה³¹. ותורה צ"ל בדיבור, כמ"ש³² חיים הם למוציאיהם, למוציאיהם כפה³³, ובדיבור גופא לא מספיק הדיבור בלחישא, אלא צ"ל בקול דוקא, עד שתהי' ערוכה בכל רמ"ח איברים, שאז היא משתמרת³⁴, והיינו שדוקא ע"י הדיבור ישנה אמיתית הבנת והשגת התורה. וגמ"ח היא כללות המצוות שנקראו בשם צדקה³⁵, שענינה היא להחיות רוח שפלים³⁶, שע"י נעשית ההמשכה בבחי' אף עשיתיו, להחיות את עולם העשי', עולם השפל.

ומ"ש כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא, היינו, שנוסף לכך שאור זה נמשל לאש, הרי הוא גם אש אוכלה, דוגמת האש שמכלה ומבטל את הפתילה, ודוקא ע"י נעשית כלי ראוי' שיהי' האש נאחז בה

29 תענית ב, א. רמב"ם ריש הל' תפלה.	21 לשון הכתוב — איוב לד, לה.
30 עקב יא, יג.	22 אגה"ק סו"ס יט.
31 "והגם שצ"ל בדיבור, זהו רק כדי לעזור הכוונה" (סה"מ תרל"א שם ע' רכב.	23 ישע"י מה, ז. ברכות ק"ש. וראה
ועד"ז בלקו"ת אחרי שם, ד).	24 פ"ו (י, סע"ב ואילך). פכ"ד (ל, א).
32 משלי ד, כב.	25 שער מב (שער דרושי אבי"ע) סוף
33 עירובין נד, רע"א.	פ"ד.
34 עירובין שם.	26 אבות פ"א מ"ב.
35 ראה תו"א מקץ לח, ג. מב, ג. לקו"ת	27 ראה מפרשים לאבות שם. וראה גם
שה"ש מד, ג.	של"ה מסכת שבת שבהערה 10.
36 לשון הכתוב — ישע"י נו, טו.	28 ברכות כו, ב.

יפה, ולא כמו פתילה שהאור מסכסכת בה³⁷. וענינו ברוחניות, שלא מספיק העבודה דתומ"צ עצמם, אלא התומ"צ צריכים להיות בביטול דוקא, וכאשר חסר הביטול, הנה על זה אמרו אין אני והוא יכולים לדור³⁸, והיינו, שגם כאשר לומד תורה ומקיים מצוות, אלא שחסר הביטול בזה, הנה לא זו בלבד שהתומ"צ אינם כלים להמשיך על ידם את האור האלקי להיות נאחז בהם, ונשאר כמו שהוא בעצמותו, שמצד עצמו הוא בטבע האש שעולה למעלה, אלא עוד זאת, שע"י הישות הרי הוא מוסיף על טבע הסילוק שמצד האור עצמו, וכמאמר³⁹ שדוחק רגלי השכינה. ולכן הנה התומ"צ צריכים להיות בביטול דוקא, שאז הם כלים להמשיך בהם את האור, דוגמת האש שמכלה את הפתילה. והו"ע הקבלת עול שבתומ"צ, ובפרטיות יותר הרי זה כללות הביטול וקבלת עול מלכות שמים שקדמה לעול תומ"צ, וכמאמר רז"ל⁴⁰ למה קדמה שמע לוה"י אם שמוע, כדי שיקבל עול מלכות שמים תחילה, ואח"כ יקבל עול תורה ועול מצוות.

ד) **והנה** כל זה הוא בעבודת הצדיקים, כאשר הולך בדרך הישר, דרך המלך, מלכו של עולם, אמנם, מי שחטא ופגם ועבר את הדרך, וחסר לו בעבודה בא' הג' קוין כנ"ל, ובמילא אי אפשר להיות ההמשכה, הנה התיקון לזה הוא ע"י עבודת התשובה, שע"ז ממשיך את האור, ובאופן נעלה יותר, כמארז"ל⁴¹ במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד בו. וצריך להבין מדוע מעלת הבע"ת גדולה יותר, דבשלמא מה שעבודת הבע"ת צ"ל בחילא יתיר⁴², הרי כיון שנתרחק ממקורו ביותר, לכן צריך לחילא יתיר, והיינו, דעם היות שגם צדיק גמור עובד הו"י ביראה ואהבה בתענוגים⁴³ הרי הוא יש מי שאוהב⁴⁴, ומרוחק ממקורו, מ"מ, הרי הריחוק שע"י החטאים הוא ריחוק גדול יותר, ומאחר שנתרחק ביותר, הנה בכדי שיתקרב כמו הצדיק, צריך לחילא יתיר, אבל אינו מובן, מדוע אין הצדיקים יכולים להגיע ע"י עבודתם לאותה המדרגה שמגיעים בעלי תשובה. ויובן זה ממה שמצינו בראב"ד שגעה בבכ"י עד שיצתה נשמתו, בכה רבי ואמר יש קונגה עולמו בכמה שנים ויש קונגה עולמו בשעה אחת⁴⁵, וצריך להבין, דהתינוח מה שמוחלץ

תקס"ה ח"א ע' תצד. אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תרפה.

37) ראה שבת כא, א.

38) סוטה ה, א.

43) תניא פל"ה (מד, סע"א).

39) ברכות מג, ב.

44) ראה תו"א הוספות לפרשתנו (ויקהל)

40) שם יג, א.

קיד, ד.

41) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.

45) ע"ז יז, א.

42) ראה זהר ח"א קכט, ב. מאמרי אדה"ז

לו עוונותיו, שזהו מפני שעשה תשובה, שע"ז נתכפר לו ונתרצה להקב"ה, וכמ"ש הרמב"ם⁴⁶ גדולה תשובה שמקרכת את האדם לשכינה כו' היום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד כו', אבל בנוגע לענין קונה עולמו, אינו מובן, איך אפשר שתהי' אצלו ההמשכה שיקנה עולמו, והרי על ג' דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח, וכיון שאצלו חסרו ג' עמודים אלו, הרי לא בנה את עולמו, וא"כ איך יקנה עולמו. והביאור בב' ענינים אלו (שע"י התשובה קונה עולמו, ומגיע עוד יותר ממעלת הצדיקים) הוא, לפי שההמשכה שע"י התשובה היא ממקום עליון יותר, דהיינו ממקום שלא הי' בו פגם כלל. דהנה, נת"ל שג' העמודים הם הכלים להמשיך האור האלקי שנמשל לאש, וכאשר פוגמים בתומ"צ הנה עי"ז מסתלק האור למעלה, וכמאמר⁴⁷ וכד אנת תסתלק מנייהו אשתארו כו' כגופא בלא נשמתא. אך כל זה הוא בבחי' אש הגלוי, אבל ישנו בחי' אש שבהעלם, כמו האש בגחלת, ולמעלה יותר, כמו האש שבצור החלמיש שאינו בבחי' מציאות אש, וע"י התשובה ממשיכים מבחי' הצור, שבבחי' זו לא הי' פגם כלל. וכשם שבגשמיות הנה הוצאת האש מהצור היא ע"י הכאה דוקא, דבכדי להוציא האש מהגחלת מספיק גם נפיחה, ובכדי להוציא האש מהצור הוא ע"י הכאה דוקא, כמו"כ הוא גם ברוחניות, שעבודת התשובה צריכה להיות בחילא יתיר, להתמרמר ביותר על ריחוקו מאלקות, ועי"ז ממשיך האש שמהצור. וזהו הטעם שהבע"ת קונה עולמו, לפי שממשיך מבחי' הצור שלא הי' בו פגם כלל. וכיון שבחי' האש שבצור הוא נעלה יותר, לכן מגיע למעלה מעבודת הצדיקים.

(ה) **וזהו** ג"כ מ"ש⁴⁸ הנה מקום אתי גו' והי' בעבור כבודי ושמתין בנקרת הצור גו', וכתיב⁴⁹ ויעבור הוי' על פניו ויקרא גו', שכשרצה להמשיך מבחי' י"ג מדות הרחמים, אמר הנה מקום אתי גו' ושמתין בנקרת הצור, דלכאורה אינו מובן המשך הענינים. אך הענין הוא, דכאשר חטאו בחטא העגל שהוא חטא חמור ביותר, ואח"כ הוצרך להיות (לא רק ענין הכפרה בלבד, אלא גם) ההמשכה להיות פניך הולכים⁵⁰, הנה המשכה זו הוצרכה להיות מבחי' הצור דוקא, שבבחי' זו לא הי' פגם, כנ"ל.

ועוד זאת, שפירוש צור כפשוטו הוא לשון חוזק, שבכללות הו"ע הגבורות, אך אין הכוונה כאן לענין הגבורות והדינים, שהרי

(49) שם לד, ו.

(50) שם לג, טו.

(46) הלי' תשובה פ"ז ה"ו.

(47) תקו"ז בהקדמה (יז, ב).

(48) תשא לג, כא-כב.

הוצרך להיות המשכת י"ג מדות הרחמים שהו"ע ריבוי חסדים, אלא הכוונה היא לענין תגבורת החיות, שמצד הגבורות נמשך תוספת חיות. ובפרטיות יותר, הנה בתוספת ההמשכה שע"י הגבורות ישנם ג' ענינים. ענין הא', שמצד הגבורות באה השפעה בזריזות. ענין הב', שמצד הגבורות מתקבלת ההשפעה אצל המקבל בפנימיות. וענין הג', שמצד הגבורות באה ההשפעה בהתחלקות וריבוי. וכידוע הדוגמאות על זה, ממה שמצינו בהפרש בין חיות לבהמות, שענין הזריזות הוא בחיות דוקא, דאף שגם בבהמות כתיב⁵¹ ורב תבואות בכח שור, כשור לעול וכחמור למשא⁵², מ"מ, ענין הזריזות הוא בחיות דוקא, מצד הגבורות שבהם. וכן מצינו ג"כ שכאשר מדבר לזולתו, הרי אפשר שישמע (ער זאָל דערהערן) או שלא ישמע (ער זאָל ניט דערהערן), אבל כאשר מדבר בקול, שבא מצד הגבורות והפנימיות שבנפשו, אזי תתקבל ההשפעה (עס וועט דערנעמען) בפנימיות, כמאמר⁵³ דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב. וכן מצינו ג"כ בענין גבורות גשמים⁵⁴, שמי הגשמים הם בהתחלקות, ולכל טיפה ישנה גומא מיוחדת⁵⁵, שהוא מצד ענין הגבורות, ששרשה נעלה ביותר, ולכן מפתח של גשמים נמצא לעילא ולעילא⁵⁶.

וזהו מ"ש הנה מקום אתי גו' והי' בעבור כבודי ושמתין בנקרת הצור גו', דכיון שמצד חטא העגל הי' הפגם בבחי' שמי וכבודי שנמשל לאש כנ"ל, לכן הוצרכה להיות ההמשכה מבחי' נעלית יותר. וזהו והי' בעבור כבודי, בחי' שלמעלה מבחי' כבוד, ושמתין בנקרת הצור, שיומשך ממקום נעלה ביותר, שבו לא הי' פגם. וזהו מ"ש הנה מקום אתי, דלהיות שהפגם הי' בבחי' מקום, שזהו כללות ענין ההשתלשלות, בראתיו יצרתיו עשיתיו, לכן הוצרכה להיות ההמשכה מבחי' שלמעלה מבחינת מקום, שזהו הנה מקום אתי, כמו שהמקום בטל אצלו, כמאמר⁵⁷ הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו. וזהו ג"כ מ"ש ויעבור על פניו, למעלה מבחי' פניו, שהו"ע המשכת י"ג מדות הרחמים שלמעלה מהשתלשלות.

(1) **והנה** החילוק בין ב' עבודות אלו, עבודת צדיקים ועבודת הבע"ת, כפי שהם בבחי' הזמן, הו"ע ההפרש בין ששת ימי החול ליום

(54) משנה ריש תענית. לקו"ת ואתחנן יג,

ג. ובכ"מ.

(55) ראה ב"ב טז, א.

(56) ראה תענית ב, סע"א.

(57) ב"ר פס"ח, ט.

(51) משלי יד, ד.

(52) ע"ז ה, ב.

(53) ספר הישר לר"ת שער יג. של"ה סט,

א.

השבת, דבששת ימי החול הו"ע ההתהוות מעשרה מאמרות, שכללותם הוא המאמר יהי אור, בחי' האש, שהו"ע עבודת הצדיקים, ובשבת הוא עבודת התשובה, שבת אותיות תשב⁵⁸, אלא שתשובה זו היא בחינת תשו"ע⁵⁹, ולא תשו"ת. וכיון שעבודת התשובה היא בבחי' הצור שלמעלה מבחי' האש (כנ"ל), לכן כתיב לא תבערו אש גו' ביום השבת, לפי שבשבת העבודה היא בבחי' הצור שלמעלה מבחי' אש, שהוא בחי' האור שלמעלה מההשתלשלות ואינו שייך לעולמות, וכנ"ל שבחי' אש, יהי אור, הוא בחי' האור שנמשך ע"י התומ"צ בבחי' בראתו יצרתו ועשיתו, אבל בשבת שהו"ע השביתה מההתהוות, נמשך בחי' הצור, שהוא אור שלמעלה מהעולמות.

וזהו ג"כ מה שמהפסוק לא תבערו אש גו' למדו בגמרא⁶⁰ שאין עונשין בשבת, וכן למדו מפסוק זה שהגיהנם נח בשבת⁶¹, דלכאורה אינו מובן שייכות פירושים אלו לפירוש השל"ה בפסוק זה. אך הענין הוא, דבחי' האש שייך בו פגם כנ"ל, ולכן מבחי' אש דקדושה אפשר שישתלשל בחינת אש דלעומת זה, אך מבחי' הצור שלא שייך בו פגם כלל, הנה כנגד בחינה זו אין מנגד בלעומת זה. ולכן, בששת ימי החול שהעבודה היא בבחי' האש, אזי שייך ענין החטא והפגם, שלכן יש בו עונשים וגיהנם, משא"כ בשבת, כיון שההמשכה היא מבחי' צור, אזי במילא מתבטל העונשים והגיהנם, לפי שבבחי' זו אין פגם כלל.

וזהו⁶² גם מ"ש במדרש שישנם שני חוקים, חוקת הפסח וחוקת התורה, ושניהם דומים זל"ז, ואי אתה יודע איזה חוקה גדולה מזו. דהנה, כללות ענין התומ"צ הם בבחי' חוקה⁶³, היינו, שתומ"צ צריכים להיות חקוקים (איינגעקריצט) בנפש האדם. אמנם, בזה גופא יש שני סוגים, עבודת הצדיקים ועבודת הבעלי תשובה. חוקת הפסח שקשורה עם יצי"מ שהוא הכנה למתן תורה, הו"ע עבודת הצדיקים, וחוקת התורה שהיא פרה אדומה הו"ע עבודת התשובה. ועז"נ ששניהם

61) ראה זהר פרשתנו (ויקהל) רג, ב. ח"ג רעג, א. ועוד.
62) בהבא לקמן — ראה סד"ה וידבר גו' זאת חוקת התורה תרכ"ט (ס"ע קג ואילך).
תרל"א (סה"מ תרל"א ח"א ע' ריח).
63) במדב"ר ר"פ חוקת. הובא בלקו"ת ר"פ חוקת.

58) תורת נתן למהר"ן שפירא [צפת, תרמ"ה; ירושלים, תשל"א (נב, סע"א)] בסופו. אגרת התשובה ספ"י. תו"א פרשתנו (ויקהל) פח, ג. ובכ"מ.
59) אגה"ת שם.
60) יבמות וסנהדרין שבעה ערה 11.

דומים זל"ז ואי אתה יודע איזה חוקה גדולה מזו. דהנה, פירוש לשון גדולה הוא כמ"ש⁶⁴ גדול הוי' ומהולל מאד ולגדולתו אין חקר, שיש בזה ב' בחי', הגדולה דשם הוי' שהיא בבחי' ההשתלשלות, וענין לגדולתו אין חקר שלמעלה מהשתלשלות, שלכן נאמר ולגדולתו סתם, למעלה משם הוי', דלא אתרמיז בשם ולא באות וקוץ כו'⁶⁵. והנה, ביצי"מ הי' גילויי בחי' שם הוי', וכמ"ש⁶⁶ וארא גוי' בא"ל שדי ושמי הוי' לא נודעתי להם, לכן אמור לבני ישראל אני הוי', שזהו כללות ענין התומ"צ, כידוע שהמצוות תלויים בשם הוי'⁶⁷, וזהו"ע גדול הוי'. אמנם, פרה אדומה הו"ע עבודת התשובה, וכמבואר בדרושי פרה אדומה (בלקוטי תורה⁶⁸, ובפרטיות יותר בדרושי שנת תרכ"ט⁶⁹) שפרה קבילת משמאל⁷⁰, ומזה נשתלשל בחי' אש זרה, והעבודה היא לשרוף את כל הציורים הבלתי רצויים, ושישאר רק כח המתאווה, ויעלו אותו לקדושה, ובכללות הו"ע התשובה שלמעלה מהתומ"צ, והו"ע ולגדולתו אין חקר שלמעלה מגדול הוי'. ובשם הוי' גופא הו"ע שם הוי' דלעילא שהוא למעלה משם הוי' דלתתא. וזהו אומרו ב' פעמים הוי', שהו"ע הוי' דלתתא והוי' דלעילא, וכמ"ש בי"ג מדה"ר ויקרא הוי' הוי'⁷¹, לפי שבענין התשובה צריך להמשיך גם מבחי' הוי' דלעילא. ומסיים במדרש, ומי גדולה, הפרה, שאוכלי פסח צריכין לה, שנאמר ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת, שזהו שגם הצדיקים צריכים לתשובה, כמאמר⁷² משיח אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא, והיינו, שהחידוש שיתחדש בביאת המשיח הו"ע עבודת התשובה בכאו"א, הן בצדיקים שגם אצלם יהי' ענין התשובה, וגם בבע"ת יתחדש בביאת המשיח תשובה נעלית יותר. וזהו גם שבפרה אדומה מרומז ענין גאולה העתידה, כדאיתא במדרש⁷³ שבפרשת פרה אדומה מרומזים ד' הגליות, בכל וכו' אדום, שזהו ההכנה לגאולה העתידה, דכשם שגלות מצרים היתה הכנה למ"ת, עבודת הצדיקים, ואז נתגלה גליא דתורה, הנה כמו"כ הגלות דעכשיו הוא הכנה לגאולה

64 תהלים קמה, ג.

65 ראה לקו"ת פינחס פ, סע"ב.

66 ר"פ וארא.

67 תקו"ז בהקדמה (ב), א). שם ריש

תיקון ב (יח, סע"א). וראה לקו"ת פרשתנו (פקודי) ג, ב.

68 פ' חוקת נו, ג ואילך.

69 ד"ה וידבר גוי' זאת חוקת (סה"מ

תרכ"ט ע' קא ואילך).

70 זהר ח"ב קפ, ב.

71 תשא לד, ו. וראה זהר ח"ג קלח, רע"א (באד"ר). תו"א בשלח סא, ד. ובכ"מ.

72 לקו"ת דרושים לר"ה נח, ד. האזינו עה, סע"ב. שמע"צ צב, ב. שה"ש מה, א. נ, סע"ב.

73 פסיקתא דרב כהנא פ' פרה. ילקוט

שמעוני חוקת רמז תשנט.

העתידה⁷⁴, שאז יתגלו לא רק רזין דאורייתא אלא גם רזין דרזין (ששייך לענין התשובה), כמ"ש⁷⁵ ישקני מנשיקות פיהו, ופירש"י דקאי על טעמי התורה שיתגלו לעתיד, שלכן ההכנה לביאת המשיח היא ע"י הפצת המעינות דפנימיות התורה חוצה⁷⁶, ועי"ז זוכים לביאת המשיח שאז תתגלה פנימיות התורה לכאו"א מישראל בתוך כלל ישראל⁷⁷.

(ירושלים, תרפ"ד) ח"א סימן סה. כתר שם טוב (הוצאת קה"ת) בתחילתו. ובכ"מ.
 (77) ראה גם ד"ה והמשכילים יזהירו תש"כ (תו"מ חכ"ה ע' 29 ואילך). וש"נ.

(74) ראה תניא רפל"ז.
 (75) שה"ש א, ב.
 (76) ראה אגה"ק דהבעש"ט שנדפס בסוף ספר בן פורת יוסף; ספר גנזי נסתרות